

Mänguhimulised lemmikud

Tuhkrud on seltsivad ja uudishimulikud loomad.

Tuhkrutüdrukud Tikker, Aura ja Latte elavad Tallinnas Õismäe kortermaja 12. korrusel. Osa päevast veedavad nad oma puurides ja teise osa korteris ringi uudistades, kraapides ning mängides.

Metsikud tuhkrud on ööloomad, kuid kodustatuna on nad oma kombeid muutnud. Tikri, Aura ja Latte perenaine, Eesti Tuhkrute Liidu juhatuse liige Heleri Turjakas räägib, et tavaliselt ärkavad loomakesed hommikul koos pererahvaga, tegutsevad mõnda aega ning teevad seejärel pikema lõunauinaku. See võib, kui midagi põnevat juhtumas pole, kesta isegi 5–6 tundi.

Külalised on Tikri, Aura ja Latte jaoks piisavalt köitev sündmus, mille nimel pole kahju uinakust loobuda. Iseäranis suurt huvi pakuvad tuhkrutele saabunute kotid ja jalatsid. Nad sukelduvad innukalt pauna ja Aura ilmub sealt varsti nähtavale passiga. Heleri räägib, et seljakottidel on nad õppinud ka lukke avama.

TUHKRUTE MÄNGUD

Latte ei tihka esialgu puurist väljuda. Ta on oma praeguses kodus olnud alles mõne nädala. Pererahvaga on ta juba harjunud, kuid külalisi esialgu pelgab. Pealegi on Lattel jooksu-aeg. Seepärast levitab ta ka veidi iseloomulikkude lõhna, mida paljud tuhkrud puhul pelgavad. Seda on tunda lähedalt nuusutades ning midagi iseäranis jubedat see polegi. Meenutab tavaliselt nn loomaalõhna. Lattel seisab järgmisel päeval ees kohtumine oma loodetava tulevase pesakonna isaga.

Aura poeb sisse minu püksisäärest ja naksab õrnalt jalast. See on kutse märg. Heleri räägib, et Aura heaks mänguseltsiliseks on pere vanem, 2,5-aastane laps.

Imikueas pesamunast see-eest hoiavad tuhkrud igaks juhaks eemale. Tema on jõudnud vanusesse, mil haaratakse kinni kõigest, mis käeulatusse jääb, ning püütakse see suhu toppida.

Pere kahe dalmaatsia koeraga on tuhkrutel oma mängud. Pisut jahedamad on küll suhted Tikri ja ühe koera vahel – alates ajast, kui Tikker oma kutsikaid tema eest igaks juhaks kirglikult kaitses.

Heleri Turjakas koos Tikri, Aura ja Lattega.

Väidetavalt õpivad tuhkrud ka kassidest pereliikmetega kenasti läbi saama. Need, kel kogemusi mõlemaga, väidavad, et üldse on tuhkur üsna kassi moodi lemmikloom, sobides hästi nn kassiinimestele. Inimeste seltskonda hindavad tuhkrud kõrgelt, ent ei kiindu väga tugevasti kellessegi. Nõnda pole ka peremehe vahetus neile nii raske kui näiteks koertele.

TOORTOIDUL TUGEVAMAD

“Tik-tik-tik!” kutsub Heleri oma hoolealuseid. See Tikrist tuletatud kutsung on kolmele tuhkrule ühine. Igaüks neist kuuletub lisaks ka oma isiklikule nimel. Heleri pakub tuhkrutele tuubiotsast

limpsida kasside vitamiinigeeli, nende lemmikmaist.

Muidu koosneb Tikri, Aura ja Latte menüü lihast, kontidest, siseelunditest ja munadest. Tuhkruid võib toita ka spetsiaalse kuivtoiduga, mida müüakse lemmikloomapoodides, kuid lihaga toidetud loomad on Heleri kogemusel ilusamad ja tugevamad.

Tuhkrud on aktiivsed, neil on kiire ainevahetus ja seepärast peab nende toit sisaldama piisavalt nii valku kui rasva. Toortoidus peab peale liha olema kindlasti ka konte – see hoiab nende kõhu korras. Heleri toidab oma hoolealuseid põhiliselt erinevate kanatükkidega.

Tuhkrutele võib anda ka kassipojatoitu – just poja, mitte täiskasvanud kassi oma. Mõnes peres pakutakse neile elusaid hiirigi. See söök on nende looduslikele menüüle kõige lähedasem.

MAITSVAD SOKID

Järgnevalt katsetavad tuhkrud, kas fotograafi kingad sobivad uruks. Minu toosudest see-eest eemaldatakse sisetallad ja proovitakse seejärel, mis veel lahti tuleb. Tavaliselt pole ju korteris nii põnevaid “mänguasju” ripakil, vaid kõik on kindlalt kappi suletud. Tikker kaob tossu järel lohistades koera korvi taha.

Tuhkrut koju võttes tuleb kogu korter hoolega üle vaadata ning enamasti ka ümber korraldada. Ja seda mitte ainult asjade kaitseks. Kuna tuhkrud on kiskjad, kohtlevad nad väiksemaid asju kui saaki, püüdes need “tabamise” korral vahel ära süüa. Näiteks maitseid Aurale nooremana hirmsasti sokid, ent pererahval õnnestus ta sellest kirest võõrutada. Ka kumm ja vahtkumm tunduvad paljudele tuhkrutele maiuspalana. Kuid kindlasti pole need neile tervislikud, vaid vägagi ohtlikud, sest võivad põhjustada sooleummistusi.

Elektrijuhtmeid mõned tuhkrud kisuivad, teised ei tunne nende vastu mingit huvi. Küll on enamiku loomakeste eriline kirg kaevata pottidest välja kõik toailled. Nõnda ongi paar korterisse allesjäänud potitaime pagendatud kõrgematele riulitele.

VIVIKA VESKI